

Innlegg Ole-Andreas Elvik Næss

Er det greit at fem år ute gir skattefrihet for alltid?

Når et femårig utenlandsopphold kan gjøre aksjegevinster skattefrie, er det lett å forstå at kapitaleiere flytter ut.

Ole-Andreas Elvik Næss

Ole-Andreas Elvik Næss, forsker ved Samfunns- og næringslivsforskning (SNF), NHH

● I forbindelse med Bjørn Dæhlies flytting til Sveits har det vært mye snakk om at utflytting av kapitaleiere er en konsekvens av den særnorske formuesskatten. Men det finnes en annen og mye større skattefordel man får ved å flytte til visse utenlandske områder. Kapitaleiere kan nemlig slippe unna all inntektsskatten de skulle betalt til Norge i år, i fjor og alle tidligere år dersom de velger å oppholde seg i utlandet i minst fem år.

Skattesystemet i Norge og mange andre land er slik at kapitalinntekter først skattlegges når de realiseres. Det vil si at kapitaleiere slipper å betale skatt på aksjegevinster før aksjene selges eller eieren tar utbytte.

Det er mange gode grunner til å ha et slikt system, blant annet fordi det medfører at gevinster som brukes til videre investeringer, ikke skattlegges. Men Dæhlie-saken tydeliggjør et stort hull i dette systemet.

Dersom man tar med seg sine urealiserte gevinster til utlandet i minst fem år, så slipper man unna hele skatteregningen sin.

Konsekvensene av dette regelverket er oppsiktsvekkende store.

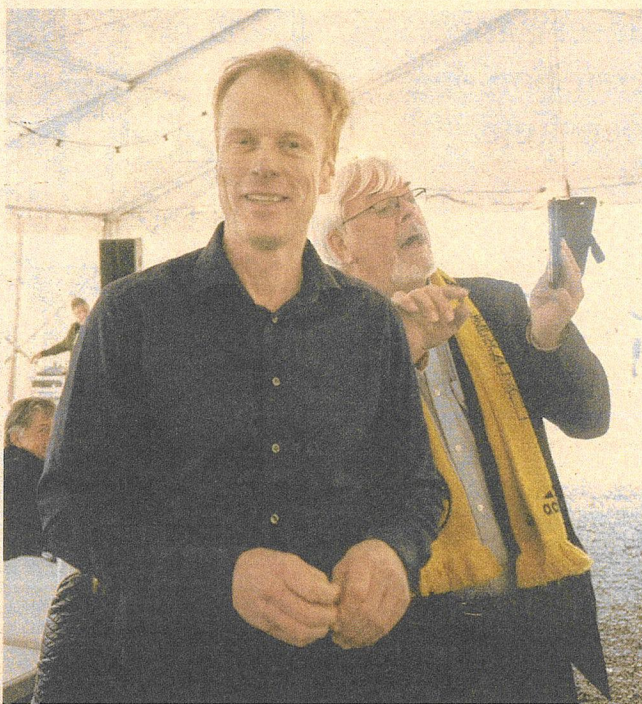
Dæhlies selskap Sisa Invest har en opp-tjent egenkapital på 439 millioner. Dersom et slikt beløp skal realiseres som utbytte eller salg av aksjer påløper det en skatte-kostnad på godt over 100 millioner kroner. Til sammenligning betalte han rundt fire millioner kroner i året i formuesskatt i 2020. Men hvis han bor fem år på et sted med lav eller ingen skatt på kapitalgevinster, så forsvinner hele skatteregningen.

Og det er her Zug kommer inn i bildet.

De sveitsiske kantonene kan i stor grad bestemme over sitt eget skattesystem. Sveits har generelt ikke skatt på salg av aksjer, og Zug er kjent for å ha et spesielt lavt skattenivå. I tillegg finnes det egne regler for utlendinger som flytter til Zug, og man kan i forkant forhandle om en avtale om hva som skal betales i skatt. Dette gir stor grad av forutsigbarhet og lave reelle skattesatser.

Bjørn Dæhlie er ikke den eneste nordmannen som bor i Zug. Pareto-eier Svein Støle, som ifølge Kapital har en reell formue rundt 13 milliarder, bor også der. Skulle han realisere sin aksjegevinst fra Norge gir det over fire milliarder kroner i skatt. Men ved å ta fem år i Sveits kan det være mulig å selge aksjene tilnærmet skattefritt, og deretter flytte tilbake til Norge med pengene.

Norske kapitaleiere kan bruke denne strategien for å gå gjennom hele livet nesten uten å betale skatt

↑ Bjørn Dæhlie (bildet) er ikke det eneste nordmannen som bor i den sveitsiske kantonen Zug, skriver Ole-Andreas Elvik Næss. Foto: Elin Høyland

Dæhlie og Støle er bare to av mange rike nordmenn som har meldt flytting til Sveits de siste årene, og det er mye som tyder på at dette skattehullet kan bli enda viktigere fremover. Etter skattereformen i 2006 kunne mange kapitaleiere nyte godt av mange år med skattefritt utbytte på grunn av egenkapital innskutt før reformen. Men for de som begynte å tjene penger etter 2006 eller har brukt opp denne skattefriheten, er det vanskeligere å realisere kapitalgevinster skattefritt.

Dæhlie brukte for eksempel opp sin mulighet til å ta skattefritt utbytte i 2017.

Hva som er motivasjonen til Dæhlie og Støle for å flytte til Zug, vet vi selvsagt ikke. Men det er uansett all grunn til å ha forståelse for at kapitaleiere velger en slik ordning med tanke på hvor mye penger de faktisk sparer.

Så heller enn å kritisere kapitaleierne for å benytte en særdeles gunstig ordning, kan man på samfunnsnivå lete etter løsninger på dette skattehullet.

En løsning kan innebære å gjøre det vanskeligere å bli kvitt skatteregningen fra Norge. Kanskje det kan være mulig å utvide tiden det tar før skatteregningen forsvinner til ti år eller 20 år eller mer.

Eller så kan regelverket anta at gevinster er realisert dersom man bor fem år i utlandet og deretter flytter tilbake.

Norske kapitaleiere kan altså bruke denne strategien for å gå gjennom hele livet nesten uten å betale skatt:

→ Først kan man la være å realisere gevinster helt til man trenger penger.

→ Så kan man ta et fem år langt opphold i Sveits, realisere gevinsten sin og flytte hjem igjen til Norge.

→ Deretter kan man fortsette å delta i det norske samfunnet og nyte godt av norske velferdsgoder.

I løpet av dette livsløpet slipper man unna inntektsskatt, og siden det ikke er noen øvre grense på hvor store skattefrie inntekter man kan ha i løpet av de fem årene i utlandet, så kan man også gjøre slik at barn og barnebarn kan gå gjennom livet uten skatt dersom man er rik nok.

Formuesskatten må man likevel betale, noe som kanskje kan forklare hvorfor akkurat denne er så upopulær.

Dersom det virkelig var formuesskatt som var problemet så ville nok Bjørn Dæhlie og andre kapitaleiere flyttet et annet sted. Sveits er jo et av ytterst få land i verden som faktisk har formuesskatt.

Mer debatt
side 28-31

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen
Telefon: 22 00 10 58
Sentralbord: 22 00 10 00
Epost: debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk:
Inntil 4500 tegn med mellomrom
Underinnlegg/replikk:
Inntil 1500 tegn med mellomrom
Legg ved portrettfoto

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.